

РАДОВАНОВИЋ, Р. МИЛАН (Београд, 1938.), дипломирани машински инжењер, редовни професор Машинског факултета у Београду. Основну школу и Трећу мушки гимназију завршио је у Београду. Машински факултет уписао је 1956. године, а дипломирао је на смеру за Моторе 1962. године са радом из области горива за дизел моторе. У периоду од 1962-1964. године радио је у Индустији мотора Раковица. За асистента на предмету Погонске материје изабран је 1964. године. Магистарски рад под називом „Горива за вишегориве моторе“ под менторством проф. др Душана Величковића одбранио је 1968. године. За доцента на Машинском факултету изабран је 1971. године. У периоду 1975-

1976. година био је стипендиста холандске владе на Твенте универзитету за технологију у Енсхеде-у где је припремао материјал за своју докторску дисертацију. Докторску дисертацију под називом „Прилог проучавању сагоревања домаћих угљева у условима сличном у ложишту“, пред комисијом Јован Шел, Јосип Верчон, Милан Весовић, Милан Антић и Душан Драшковић, одбранио је 1977. године. За докторску дисертацију добио је награду Привредне коморе града Београда. Ванредни професор постаје 1978. године, а у периоду од 1982-1985. године био је шеф Катедре за термичке процесе и професор по позиву на Твенте универзитету за технологију у Енсхеде-у. Редовни професор Машинског факултета у Београду постаје 1986. године за предмете Погонски материјали и Сагоревање. У периоду од 1994-1997. године водио је и учествовао у научно-истраживачким пројектима из области пиролизе на Твенте универзитету за технологију у Енсхеде-у.

Значајан допринос дао је у развоју уџбеника и књига из области горива и сагоревања и то као аутор више уџбеника за потребе дипломске и посдипломске наставе: Сагоревање, Део 1 (аутори Д. Драшковић и М. Радовановић, 1973.), Сагоревање (аутори М. Радовановић, М. Ацић и Д. Драшковић, 1986.), Погонске материје I део – Горива (1978, 1986, 1989), Погонске материје II део – Индустијска вода (1979, 1987, 1989), Горива (1994, 1997), Индустијска вода (1996.), Приручник за лабораторијске вежбе из Сагоревања (1976, 1986.) и Средства при обради метала дубоким извлачењем (аутори А. Рац, М. Радовановић, 1975.). Посебно треба издвојити две књиге које су штампали угледни међународни издавачи: Fluidized Bed Combustion, Ed. Hemispher Publ. Corp., N. Y. 1986. и S'iganie topliva v psevdoo`i enom sloe, Energoatom izd., Moskva 1990.

Током свог рада држао је наставу на основним студијама из следећих предмета на Машинском факултету у Београду: Погонске материје (и на Машинском факултету у Крагујевцу, Машинском факултету у Титограду, Машинском факултету у Краљеву), Термодинамика, Технике подмазивања, Основе трибологије, Горива и сагоревања (и у Жаркову), Сагоревања, Одржавања моторних возила. Предмет Пренос топлоте и сагоревање држао је на Факултету заштите на раду. На последипломским студијама држао је наставу из Горива и Актуелних поглавља из сагоревања. Као редовни професор на Твенте универзитету држао је наставу из следећих предмета; Горива (1982-1985.), Актуелна поглавља из термодинамике – Сагоревање у флуидизованом слоју, а организовао и држао наставу за потребе Краљевског савеза холандских инжењера и техничара.

Поред наставне, обављао је и читав низ других значајних дужности на Машинском факултету: продекана за научноистраживачку делатност (1978-1981.), декана Машинског факултета (1989-1994.), члана Савета (1987-1989.) и председника и члана различитих комисија. На Универзитету у Београду, на предлог председника Владе др Зорана Ђинђића, био је члан Савета у периоду од 2001 до 2003. године, као и члана UNESCO комисије при Министарству спољних послова. Дуги низ година био је сарадник Лабораторије за термотехнику и енергетику Института за нуклеарне науке Винча. Током деканског мандата био је председник Заједнице техничких факултета (8 факултета и Технички факултет у Бору). Посебно треба истаћи да је био декан Машинског факултета у условима турбулентних демократских промена у друштву и економске кризе са незапамћеном инфлацијом (1991-1994.) и један од првих професора на Универзитету у Београду који је подржао студентски протест 1991. године.

Током целог свог рада, проф. Радовановић је веома ангажовано радио на развоју Лабораторије за горива и сагоревање, за потребе наставе, научно-истраживачке делатности и сарадње са привредом. У том периоду набављен је и израђен низ лабораторијских уређаја, што је омогућило значајну промену у обиму послова и поделу на три дела: горива, сагоревање и заштита ваздуха. Све ово је допринело значајном унапређењу наставе, побољшању практичне наставе и посебно значајан напредак у научноистраживачком раду. Све ове активности биле су праћене и школовањем и развојем научноистраживачког подмлатка који је настављао рад на

факултету или у другим научним институцијама. Руководио је великим бројем дипломских (више од 200) радова, магистарских (12) радова. Ментор је био 9 докторских дисертација. Проф. Радовановић је увек био изузетно активан у истраживањима тј. у истраживачком, студијско-научном и стручном раду. Стручни и научни рад био је веома богат, тематски веома широк и успешан како у земљи, тако и у иностранству. Тај рад се односио и на самостална фундаментална истраживања, као и руковођење и учешће у великом броју пројеката реализованих са привредом.

У оквиру Холандског програма за поновно увођење угља у енергетику Холандије, водио је пројекат из области сагоревања у флуидизованом слоју са 5 потпројеката, од којих су три најважнија: Пренос топлоте у флуидизованом слоју, Сагоревање у флуидизованом слоју и Токсичне компоненте у димним гасовима и мере спречавања. Проф. Радовановић је био, по позиву, директор Advanced Course on Fluidized Bed Combustion који је организовао International Centre for Heat and Mass Transfer (ICHMT) 1983. године у Дубровнику.

Најзначајније области истраживања проф. Радовановића су карактеризација и сагоревање угљева, а посебно домаћих лигнита, алтернативна горива и развој савремених мотора за потребе индустрије мотора, технологија сагоревања у флуидизованом слоју, гасни горионици и стабилизација пламена, развој гасних уређаја за домаћинства, одсумпоравање димних гасова, проблематика ефекта стаклене баште, коришћење обновљивих извора енергије, развој технологије пиролизе и сагоревања тешког остатка прераде нафте, развој класичних и нових течних горива за потребе нафтне индустрије, карактеризација биомасе и развој уређаја за сагоревање биомасе у домаћинствима. Значајну сарадњу остварио је са великим бројем фирми из привреде: Заводи Црвена Застава, Индустрија мотора Раковица, Магнохром Краљево, Минел котлоградња, Јанко Лисјак, Електропривреда Србије, Рафинерија нафте Панчево, Југопетрол, Нафтна индустрија Србије, Милан Благојевић Смедерево, Енергопројект-Ентел и др.

Руководио је низом пројеката: Алтернативна горива за возила Завода Црвена застава – примена кисеоника у циљу смањења садржаја олова у моторним бензинима (1979-1990.), Развој и производња проточних гасних грејача за примену у домаћинствима и сличне намене (Магнхром Краљево, 1981-1985.), Могућности замене горива за потпалу котлова у ТЕ ЕПС (Електропривреда Србије, 1994-1999.), Могућности коришћења сирове нафте Велебит у ТЕ ЕПС (Електропривреда Србије, 1999.), Техно-економска студија оправданости експлоатације угља доње топлотне моћи испод 5250 kJ/kg (Електропривреда Србије, 1998-2000.), Техничко-технолошке и методолошке подлоге за успостављање улазне контроле квантитета и квалитета течних енергената (Електропривреде Србије, 1998-2003.), Могућност примене адитива BASF - Kigorig ® у моторним бензинима за побољшање квалитета у примени (BASF и Рафинерија Нафте Панчево, 2001.), Валидација моторног бензина Европремијум 95 моторним тестом (Рафинерија Нафте Панчево, 2005.) и др. У периоду од 1990-1992. године руководио је пројектима финансираним од стране Министарства за енергију САД: JFP 744 DOE- Одсумпоравање димних гасова у димном тракту и JFP 972 DOE- Пречишћавање димних гасова у димном тракту.

Током свог рада, проф. Радовановић је био аутор и коаутор неколико монографија, више од 200 радова који су објављени у међународним и домаћим часописима и саопштени на великом броју међународних и домаћих конференција. Проф. Радовановић је учествовао у раду научних и стручних организација: ЈУГОМА (1967-1990), ЈУНГ (1991-2003), Друштво термичара (1964 -), члан Националног програма енергетске ефикасности (2000-2008), председник Друштва термичара Србије (2003 -).

Проф. Радовановића одликује интересовање за различите области, а посебно смисао за уметност. Завршио је нижу и вишу музичку школу, свирао виолину и гитару. Током свог деканског мандата, организовао је и две изложбе радова професора и студената Академије примењених уметности на Машинском факултету, сматрајући да је потребно остварити сарадњу између техничких и уметничких факултета, омогућити студентима да и током студија буду усмерени и окружени уметношћу и на тај начин шире своја знања и развијају интересовања. С обзиром на велико интересовање и за друге области, у периоду од 2012 до 2017. године објавио је четири књиге које се односе на период I светског рата (Неми сведоци-Савезници и Срби у Великом рату (1914-1915.), 2013.; Неми сведоци-Савезници и Срби у Великом рату (1916-1918.), 2015.; Неми сведоци-Французи и Срби у Северној Африци (1916-1918.), 2015.; Неми сведоци-Холандско „Милосрђе“ и Срби у Великом рату (1914-1915.), 2017.). Пета књига о бугарској окупацији Србије је тренутно у припреми. Иницирао је и припрему репринт издања Споменице посвећене погинулим студентима и професорима Београдског универзитета током I светског рата.